

Visose ES šalyse vyrams turi priklausyti bent dešimt dienų tėvystės atostogų, o kiekvienam iš tėvų - bent du mėnesiai neperleidžiamų vaiko priežiūros atostogų. Ketvirtadienį tam pritarė Europos Parlamentas (EP).

Europarlamentarų patvirtintos taisyklės įpareigoja ES valstybes užtikrinti, kad vyrams priklausytų mažiausiai dešimties darbo dienų apmokamos tėvystės atostogos, kurių jie turėtų išeiti apytiksliai tuo metu, kai vaikas gimsta. Jos turi būti apmokamos ne prasčiau nei laikinojo nedarbingumo atostogos.

Be to, valstybės privalės užtikrinti, kad kiekvienas iš tėvų turėtų teisę bent dviem mėnesiams išeiti neperleidžiamų apmokamų vaiko priežiūros atostogų. Jos nėra privalomos. Tos šalys, kurios jau dabar taiko pusmečio ar ilgesnes vaiko priežiūros atostogas, turės užtikrinti, kad jų laikotarpiu tėvai bent pusmetį gautų atlyginimą arba išmoką, sudarančią ne mažiau kaip 65 proc. bazinio atlyginimo.

Valstybės taip pat turės kasmet numatyti bent penkias papildomas nedarbo dienas tiems, kurie rūpinasi sunkiai sergančiais ar senatvinių sutrikimų turinčiais giminaičiais. Be to, dirbantys tėvai ir globėjai turės teisę prašyti lanksčių darbo sąlygų, pavyzdžiui, darbo nuotoliniu būdu arba lankstaus darbo grafiko. Svarstydami tokius prašymus darbdaviai turės atsižvelgti ne tik į savo išteklius ir veiklos pajėgumus, bet ir į darbuotojų specialiuosius poreikius.

EP pranešėjas David Casa (Europos liaudies partija, Malta) pažymėjo: „Ši direktyva yra investicija į lyčių lygybę ir teisingesnę atsakomybių padalijimą. Moterys kenčia dėl lyčių lygiateisiškumo stokos, kuris privedė prie to, jog moterys gauna mažesnius atlyginimus ir pensijas. Dabar moterys bus skatinamos dalyvauti darbo rinkoje ir panaudoti savo potencialą, o vyrai įgis didesnę vaidmenį vaiko auklėjime. Ši direktyva taip pat svarbi ir šeimos nariams, kurie rūpinasi vyresniais žmonėmis. Ji naudinga vyrams, moterims, šeimoms ir visai ekonomikai.“

Lietuvoje išrinktos EP narės nuomonė. EP Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto pirmininkė Vilija Blinkevičiūtė (Socialistai ir demokratai) kalbėjo: „Šiandien EP, priimdamas šeimos ir darbo suderinimo direktyvą, siunčia gerą žinią visiems dirbantiesiems, ypač šeimoms, auginančioms vaikus, prižiūrinčioms pagyvenusius ir sergančius šeimos narius. Mes privalome įvertinti tai, jog Europa sensta, todėl palankesnės sąlygos derinti darbą ir asmeninį gyvenimą tikrai įgalintų tėvus daugiau dėmesio skirti savo šeimai ir paskatintų gimstamumą. Labai svarbu yra skatinti vyrus imti tėvo ir vaiko priežiūros atostogas, nes būtent tai padės įgyvendinti lyčių lygybę darbo rinkoje ir suteiks lygias galimybes moterims dirbti ir būti aktyvesnėms profesinėje veikloje. Žinoma, EP pozicija dėl šios direktyvos yra

daugiau ambicinga nei valstybių narių, tačiau sveikinu tai, jog po ilgų derybų radome bendrą sutarimą. Ir dėl to, kad kiekvienas tėtis gali, pavyzdžiui, pasiimti apmokamų dešimt dienų tėčio atostogų gimus kūdikiui, ir mamos, ir tėčiai vienodai galės dalintis vaiko priežiūros atostogomis siekiant, kad abu tėvai turėtų galimybes auginti ir auklėti vaikus. Ir pagaliau pirmą kartą ES lygmeniu įtvirtiname penkių dienų slaugytojo atostogas, prižiūrinių asmenų atostogas, skirtas prižiūrėti pagyvenusius ar sergančius šeimos narius. Taip pat labai svarbu, kad darbo vietoje būtų sukurta šeimai draugiška aplinka ir kad darbdaviai garantuotų vaikus auginančioms šeimoms lanksčius darbo santykius, kad būtų sustiprintos teisės į socialinę apsaugą ir pensiją.“

Direktyvai pritarė 490 EP narių, nepritarė 82, o susilaikė 48. Ji įsigalios dvidešimtą dieną po jos paskelbimo ES oficialiajame leidinyje. Valstybės turės ją įgyvendinti per trejus metus.

